

James Joyce

Sürgünler

Türkçesi: Fuat Sevimay

RICHARD ROWAN, yazar.

BERTHA.

ARCHIE, sekiz yaşındaki oğulları.

ROBERT HAND, gazeteci.

BEATRICE, Robert'ın kuzeni, müzik ođretmeni.

BRIGID, Rowan ailesinin yařlı hizmetlisi.

BALIKÇI KADIN.

Olay, Dublin'in Merrion ve Ranelagh mahallelerinde geđer.
1912 yılının yaz mevsimi.

BİRİNCİ PERDE

Richard Rowan'ın, Dublin'in Merrion mahallesindeki evinin misafir odası. Sağ ön tarafta, önünde alçak siperliğiyle bir şömine. Bacasında asılı, yaldız çerçevesi ayna. Sağ duvarın daha gerisinde, salona ve mutfığa açılan sürgülü kapı. Arka duvarın sağında, çalışma odasına açılan küçük kapı. Onun solunda da büfe. Duvarın, büfenin üzerine denk düşen kısmında bir delikanlının çerçevesi, karakalem portresi. Daha solda ise bahçeye açılan, çift kanatlı, camlı kapı. Sol duvarda yola bakan pencere. Aynı duvarın daha ön kısmında, hole ve evin üst katına açılan bir kapı. Pencereyle kapı arasında ise, duvara bitişik halde yazı masası. Yanında hasır sandalye. Odanın orta yerinde yuvarlak bir masa. Masanın etrafında soluk yeşil kapitone kaplı sandalyeler dizili. Sağ ön tarafta, üstünde sigara tablası bulunan daha küçük bir masa. Masanın yanında bir koltuk ve kanepeler. Şöminenin önünde, kanepenin yanında ve kapı önlerinde hindistancevizi yapraklarından örme hasırlar. Zemin, alacalı ahşap döşeme. Arkadaki çift kanatlı kapı ile sağdaki sürgülü kapıda yarı çekili tüller. Pencerenin çerçevesi yarıya dek kaldırılmış ve önünde yeşil, tumenturaklı bir perde asılı. Kepenk, pencerenin yarısına kadar kalkık çerçevesinin hizasına dek kapalı. Haziran ortası ılık bir ikinci vakti ve oda, gitgide etkisini yitiren güneşiyle kaplı.

[BRIGID ile BEATRICE JUSTICE soldaki kapıdan sahneye girer. BRIGID yaşlıca, ufak tefek, kır saçlı bir kadındır. BEATRICE JUSTICE 27 yaşında, narin, esmer bir kadındır. Üzerinde usta terzi dikimi la-

civert bir elbise, sade süslemeli, siyah, hasır bir şapka ve elinde de portföy çanta vardır.]

BRIGID

Hanımefendi ile Küçük Beyimiz Archie deniz banyosuna gittiler. Sizi beklemiyorlardı doğrusu. Döndüğünüzü bildirmiş miydiniz Bayan Justice?

BEATRICE

Yo, henüz geldim zaten.

BRIGID

[Koltuğa buyur eder.] Siz buyurun oturun, ben de beyefendiye geldiğinizi haber vereyim. Tren yolculuğunuz uzun sürdü mü?

BEATRICE

[Oturur.] Sabahtan beri yollardayım.

BRIGID

Youghal manzaralı kartpostalınız Küçük Bey Archie'ye ulaştıydı. Eminim pek yorgunsunuzdur.

BEATRICE

Ah, yok. *[Gergin halde öksürür.]* Küçük Bey ben yokken piyano çalmayı ihmal etmedi ya?

BRIGID

[İçten bir kahkaha atar.] Çalışmak ve Küçük Bey, ağzınızdan çıkana bakın! Bizim Küçük Beyimizden bahsediyorsunuz, değil mi? Bugünlerde sütçü beygirinin ardında deli gibi koşturmaktan başka iş gördüğü yok. Sizin oralarda havalar güzel miydi, Bayan Justice?

BEATRICE

Fazla yağmurluydu bence.

BRIGID

[Canayakın bir tavırla.] Şu işe bakın. Yağmur buralarda da göz açtırmadı. *[Çalışma odasına ilerleyerek.]* Geldiğinizi haber vereyim beyefendiye.

BEATRICE

Bay Rowan evde mi?

BRIGID

[*Eliyle işaret eder.*] Çalışma odasında. Yazdığı bir şeylere kaplanmış, bitap düşene dek çalışıyor. Gece yarısına kadar öylece orada. [*Odaya yönelir.*] Gidip çağırayım.

BEATRICE

Boşver, rahatsız etme Brigid. Çok uzağa gitmedilerse, dönene kadar bekleyiveririm burada.

BRIGID

Sizi içeri buyur ederken posta kutusunda bir şey görmüştüm. [*Çalışma odasının kapısını aralayıp içeri seslenir.*] Richard Beyciğim! Bayan Justice, Küçük Beyimiz Archie'nin özel dersi için geldiler.

[*RICHARD ROWAN çalışma odasından gelip elini uzatarak BEATRICE'ye yönelir. Uzun boylu, atletik yapılı, genç bir adam olmasına karşın ağırkanlı hareket eder. Kumral saçlı, bıyıklı ve gözlüklüdür. Üzerinde dökümlü, açık gri tüvit kumaştan takım elbise vardır.*]

RICHARD

Hoşgeldiniz.

BEATRICE

[*Ayağa kalkar ve yüziü kızarak tokalaşır.*] İyi günler Bay Rowan. Brigid'den sizi rahatsız etmemesini istemiştım aslında.

RICHARD

Rahatsızlık mı? O nasıl söz öyle!

BRIGID

Posta kutusunda bir şeyler var efendim.

RICHARD

[*Cebinden bir anahtar demeti çıkarıp BRIGID'ye uzatır.*] Al bakalım.

[*BRIGID soldaki kapıdan dışarı çıkar ve posta kutusunu açıp kapamasının sesi işitilir. Az sonra elinde iki gazeteyle içeri girer.*]

RICHARD

Mektup muymuş?

BRIGID

Hayır efendim. Sadece şu İtalyan gazeteleri var.

RICHARD

Masama bırakiver sana zahmet, olmaz mı?

[BRIGID anahtar demetini geri verip gazeteleri çalışma odasına bırakır ve sağdaki siirgüülü kapıdan dışarı çıkar.]

RICHARD

Lütfen oturun. Bertha birazdan gelir.

[BEATRICE tekrar koltuğa oturur. RICHARD masanın yanındaki sandalyeye oturur.]

RICHARD

Bir daha hiç gelmeyeceksin diye düşünmeye başlamıştım. Son gelişinin üstünden tam on iki gün geçti.

BEATRICE

Bunu ben de düşündüm. Ama geldim işte.

RICHARD

Son gelişinde söylediklerim hakkında düşündün mü?

BEATRICE

Evet, hem de çok.

RICHARD

Önceden hissetmiş olmalısın. Hissetmiş miydin? [BEATRICE cevap vermez.] Bunun için beni ayıplıyor musun?

BEATRICE

Hayır.

RICHARD

Sana karşı, nasıl desem, kötü davrandığımı düşündün mü?

Hayır mı? Ya da herhangi bir başkasına karşı?

BEATRICE

[Üzgülü ve aklı karışmış vaziyette RICHARD'a bakar.] Bu soruyu kendime sordum.

RICHARD

Peki, cevabın ne oldu?

BEATRICE

Cevabını bulamadım.

RICHARD

Ressam olsam ve sana karakalem portrelerinle dolu bir defterim olduğunu söylesem tuhaf karşılamazdın, öyle değil mi?

BEATRICE

Tam da aynı şey değil ama, değil mi?

RICHARD

[*Gülümser.*] Pek değil. Sen görmek istemedikçe yazdıklarımı göstermeyeceğimi de söylemiştim sana. Eee, nedir kararın?

BEATRICE

Ben senden istemeyeceğim.

RICHARD

[*Öne eğilip dirseklerini dizlerinin üstüne koyar, ellerini kavuşturur.*] Görmek ister misin?

BEATRICE

Hem de çok.

RICHARD

Sana dair bir şey olduğu için mi?

BEATRICE

Evet. Ama tek sebebi bu değil.

RICHARD

Benim tarafımdan yazıldığı için mi? Öyle mi? Orada karşına çıkacak sözler kimi zaman zalimce olsa bile mi?

BEATRICE

[*Utananarak.*] Onlar da senin aklından geçenlerin bir kısmı.

RICHARD

O halde seni etkileyen şey aklım mı? Böyle mi demeliyim?